

Voorstel aan : Gemeenteraad van 29 oktober 2018

Nummer : 40

Onderwerp : Vaststelling Najaarsrapportage 2018

Bijlage(n) : Concept raadsbesluit

Steller advies : R.Bouma

Samenvatting : In deze Najaarsrapportage 2018, die gaat over de eerste acht maanden van 2018, leggen wij uit waar wij financieel staan ten opzichte van de Begroting 2018. Dit leidt tot diverse begrotingswijzigingen voor het lopende begrotingsjaar 2018.

Voorgestelde beslissing : *a. De begrotingswijzigingen 2018, opgenomen in hoofdstuk 2, vast te stellen;*
b. De budgettaire neutrale technische administratieve mutaties 2018, opgenomen in hoofdstuk 3, vast te stellen;
c. De begrotingswijzigingen 2018 voortvloeiende uit de rapportage investeringskredieten, hoofdstuk 5, vast te stellen

Nee Ja

Dit besluit heeft goedkeuring van Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen op grond van artikel 21, eerste en tweede lid, van de Wet algemene regels herindeling. Het besluit treedt pas in werking als het is goedgekeurd.

Najaarsrapportage 2018

Inhoudsopgave

1. Samenvatting financiële mutaties	5
2. Programma's 2018	7
0 Bestuur en ondersteuning	7
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	7
5 Sport, cultuur en recreatie	8
6 Sociaal domein	8
7 Volksgezondheid en milieu	9
10 Overzicht Algemene dekkingsmiddelen/Vpb/Onvoorzien	9
3. Technische administratieve mutaties	11
4. Totaal overzicht mutaties	16
5. Investeringskredieten	17
Bijlage 1: Totaal overzicht af te sluiten kredieten	19

1. Samenvatting financiële mutaties

Dit is het tweede tussentijdse Planning & Control document over 2018, waarin de mutaties over de begroting 2018 te zien zijn. In deze Najaarsrapportage rapporteren wij over de eerste acht maanden van 2018. Dit doen we door de mutaties in de budgetten aan te geven die hebben plaatsgevonden na de voorjaarsrapportage. Wij rapporteren alleen financiële afwijkingen en geven daarop een toelichting. Er wordt geen tekstueel inzicht gegeven in de voortgang van de programma's.

In een apart hoofdstuk bij deze Najaarsrapportage zijn alle investeringskredieten beoordeeld. Van de ruim 130 kredieten die op dit moment actief zijn is bekeken of ze nog actueel zijn of ze kunnen worden afgesloten, dan wel verschoven moeten worden.

Het totaal van de mutaties in deze Najaarsrapportage levert een nadeel op van € 1.286.898 ten opzichte van de begroting na de voorjaarsrapportage.

Het (positieve) exploitatiesaldo over 2018 is na verwerking van de mutaties: € 811.364.

Exploitatiesaldo 2018 (Bedragen in €; mintekens zijn voordelig)

Saldo Primaire begroting 2018	-2.445.446
Voorjaarsrapportage 2018 mutaties	347.184
Najaarsrapportage 2018 mutaties	1.286.898
Nieuw begrotingssaldo 2018 na Najaarsrapportage 2018	-811.364

De totale begrotingsmutatie 2018 zijn als volgt te verdelen over de programma's:

Programma (Bedragen x € 1.000)	Begroting na vj. 2018	Financiële mutaties	Technische mutaties	Begroting 2018 inclusief mutaties
0 Bestuur en ondersteuning	1.881	120	13	2.014
1 Veiligheid	1.187			1.187
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	2.813	1.204		4.017
3 Economie	103		100	204
4 Onderwijs	3.102		-163	2.939
5 Sport, cultuur en recreatie	3.852	7	282	4.141
6 Sociaal domein	9.585	-56	-691	8.838
7 Volksgezondheid en milieu	-562	1	541	-20
8 VHROSV	192		28	220
9 Overhead	6.307	0	0	6.307
10 Algemene dekkingsmiddelen	-30.559	11	-111	-30.659
Totaal begrotingsmutaties	-2.098	1.287	0	-811

Structurele mutaties:

De effecten in het Sociaal Domein zijn structureel, te weten: de stijgende kosten huishoudelijke hulp en de daling van de ontvangen eigen bijdragen. De geprognosticeerde vrijval van het resultaat van beschermd wonen loopt tot en met 2020. Per saldo is dit een voordeel van € 56.000

Vervallen borgstellingsprovisie GEM Haren Noord CV. Afname baten € 37.500 per jaar (Algemene dekkingsmiddelen)

Op basis van de ontwerpbegrotingen van Gemeenschappelijke Regelingen is de bijdrage voor de Gemeente Haren structureel gewijzigd. Het betreft de Gemeenschappelijke Regeling Meerschop Patterswolde (verhoging van € 6.600) en de wijziging gemeentelijke bijdrage Omgevingsdienst. (verhoging van €1.400).

Risico tekort jeugdhulp

In navolging van 2016 en 2017 is de verwachting dat ook in 2018 een tekort ontstaat op jeugdhulp. Om grip te krijgen op de financiën is er regionaal een project gestart, wat onder meer gericht is op het ontwikkelen van betrouwbare prognoses voor de kosten op lokaal en regionaal niveau. Op dit moment is een forse toename te zien van de totale indicaties en declaraties. Een duidelijk signaal dat de kosten aan het stijgen zijn. Daarnaast lopen wij ook een groter risico omdat wij vanaf 2018 voor het grootste deel van de kosten niet meer solidair zijn met elkaar. Wij verwachten een tekort op jeugdhulp wel (gedeeltelijk) te kunnen opvangen binnen het sociaal domein. Op dit moment is nog niet aan te geven hoe groot het tekort gaat worden en het effect hiervan op Haren.

Verloop Algemene Reserve (AR)

Dit betekent het volgende voor het verwachte verloop van de Algemene Reserve (AR) gedurende 2018:

Stand Algemene Reserve per 31 december 2017	4.851.000
Bij: resultaatbestemming 2017*	2.241.000
Bij: begrote toevoeging kapitaallastenvoordeel oude afboekingen	60.000
Af: begrote onttrekking subsidie Ondernemend Haren & Dorpsfonds	30.000
Bij: verwacht voordelig saldo na Najaarsrapportage 2018	<u>811.364</u>
Verwachte stand AR ultimo 2018 **	7.933.912

* Dit bedrag wijkt af van het in de Voorjaarsrapportage 2018 opgenomen bedrag resultaatbestemming 2017. Dit is aangepast naar aanleiding van het in juli door de raad vastgestelde Erratum bij de jaarstukken 2017 waarin de resultaatbestemming 2017 is bijgesteld en als gevolg daarvan ook de toevoeging aan de algemene reserve.

** Dit is de verwachte stand van de AR ultimo 2018 in geval van volledige toevoeging van het voordelige saldo aan de AR.

2. Programma's 2018

In dit hoofdstuk lichten wij de afzonderlijke financiële mutaties toe per programma.

0 Bestuur en ondersteuning

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Begroting na vj. 2018	Financiële mut. nj 2018
010 Bestuur	1.597	120
020 Burgerzaken	234	0
030 Beheer overige gebouwen en gronden	910	0
063 Parkeerbelasting	-448	0
080 Overige baten en lasten	-413	0
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	1.881	120

Bestuur

De kosten van de jaarrekeningcontrole 2017 zijn hoger uitgevallen dan begroot door een toename van de eisen van de controle en uitgebreidere verslaglegging hiervan. De kosten voor de controle van de jaarrekening 2018 komen ook ten laste van 2018. Dit zorgt voor een verdere toename van de uitgaven. Dit is afgestemd met Groningen en Ten Boer. Alle gemeenten verantwoorden de kosten voor de controle van 2018 op dezelfde manier. Dit laatste is een eenmalig effect door gewijzigde systematiek.

2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Begroting na vj. 2018	Financiële mut. nj 2018
210 Verkeer, wegen en water	2.690	1.204
220 Parkeren	122	0
240 Economische havens en waterwegen	2	0
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	2.813	1.204

Verkeer, wegen en water

In het raadsvoorstel Beheerplan wegen 2019 - 2023 wordt voorgesteld om een voorziening te vormen van € 1.204.000 voor het achterstallig onderhoud van wegen en het bedrag te verwerken in de Najaarsrapportage. Dit voorstel wordt in dezelfde raadsvergadering behandeld als deze Najaarsrapportage.

5 Sport, cultuur en recreatie

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Begroting na vj. 2018	Financiële mut. nj 2018
510 Sportbeleid en activering	102	0
520 Sportaccommodaties	704	0
530 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en	374	0
550 Cultureel erfgoed	50	0
560 Media	543	0
570 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	2.079	7
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	3.852	7

Openbaar groen en (open lucht) recreatie

Op basis van de ontwerpbegroting is de bijdrage voor de Meerschop Paterswolde voor de komende jaren gewijzigd. De wijziging was al deels doorgevoerd in de perspectiefnota, maar de wijziging voor 2018 was nog niet goed verwerkt.

6 Sociaal domein

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Begroting na vj. 2018	Financiële mut. nj 2018
610 Samenkracht en burgerparticipatie	2.820	0
620 Wijkteams	345	0
630 Inkomensregelingen	960	0
640 Begeleide participatie	1.078	0
650 Arbeidsparticipatie	286	0
660 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	800	0
671 Maatwerkdienstverlening 18+	1.571	200
672 Maatwerkdienstverlening 18-	1.433	0
681 Geëscaleerde zorg 18+	33	-256
682 Geëscaleerde zorg 18-	258	0
Programma 6 Sociaal domein	9.585	-56

Maatwerkdienstverlening 18+

In 2017 werd al minder eigen bijdrage WMO ontvangen dan begroot. Voor 2018 is een verdere teruggang in eigen bijdragen zichtbaar. De verwachte opbrengst voor 2018 is nu bijgesteld op basis van de realisatie. Dit levert een nadeel op van € 50.000.

De kosten voor huishoudelijke hulp en de algemene voorziening zijn toegenomen door tariefstijgingen en CAO afspraken. Dit levert een nadeel op van € 150.000.

Geëscaleerde zorg 18+

Voor Bescherm Wonen houden wij rekening met een geprognostiseerde vrijval voor de jaren 2018-2020 van € 256.000. Dit is gebaseerd op de meerjarenbegroting en het budgettair kader Inkoop Bescherm Wonen 2018-2020.

7 Volksgezondheid en milieu

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Begroting na vj. 2018	Financiële mut. nj 2018
710 Volksgezondheid	0	0
720 Riolering	-656	0
730 Afval	-452	0
740 Milieubeheer	480	1
750 Begraafplaatsen en crematoria	66	0
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	-562	1

Milieubeheer

De gemeentelijke bijdrage voor de Omgevingsdienst Groningen (ODG) is verhoogd als gevolg van een doorgevoerde indexering bij de ODG voor reguliere loon- en prijsstijgingen. Dit levert een nadeel op van €1.400.

10 Overzicht Algemene dekkingsmiddelen/Vpb/Onvoorzien

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Begroting vj 2018	Financiële mut. nj 2018
012 Mutaties reserves	406	0
050 Treasury	-199	76
061 OZB woningen	-4.009	0
062 OZB niet-woningen	-1.189	0
070 Alg.uitkering en overige uitkeringen	-25.078	-65
080 Overige baten en lasten	60	0
Programma 10 Algemene dekkingsmiddelen / VPB / Onvoorzien	-30.009	11

Treasury

In de raad van 2 juli is besloten om een bedrag van € 40.000 euro beschikbaar te stellen voor de dekking van onderhoud en asbestsanering van De Rieshoek. Er is ook besloten om een bedrag van €116.000 beschikbaar te stellen als subsidie aan Stichting De Rieshoek ten behoeve van de aankoop van het pand De Rieshoek. Verder wordt een opbrengst verwacht voor de verkoop van het pand en is er een nadeel door de afboeking van de boekwaarde van de Rieshoek. Per saldo levert dit een nadeel op van € 38.000.

In verband met de voorspoedige ontwikkeling van de woningbouw in Haren Noord komt GEM Haren Noord C.V. dit jaar naar verwachting uit de schulden. De door de GEM aan de gemeente te betalen borgstellingsprovisie is gebaseerd op de werkelijke stand van de (door de gemeente gegarandeerde) kredieten. Daarom zullen we naar verwachting vanaf 2018 geen borgstellingsprovisie meer ontvangen. Dit levert een nadeel op van € 37.500.

Algemene Uitkering en overige uitkeringen

In de voorjaarsrapportage 2018 is de algemene uitkering bijgesteld op basis van de September- en de Decembercirculaire 2017. Inmiddels is de Septembercirculaire 2018 verschenen. De inkomsten met betrekking tot de Algemene Uitkering zullen moeten worden aangepast op basis van de inmiddels verschenen Meicirculaire. Op basis hiervan kunnen we de opbrengst Algemene Uitkering bijramen met € 65.000.

Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

Inkomstenmaatstaven	€ 130.000
Uitgavenmaatstaven	€ 175.000
Uitkeringsfactor	€ 452.000-
Integratie- en Decentralisatie Uitkering	€ 83.000
Decentralisatie Uitkering Sociaal Domein	<u>€ 129.000</u>
Totaal	€ 65.000

De Algemene Uitkering (op basis van de Meicirculaire 2018) over 2019-2021 is al verwerkt in de ramingen 2019-2021.

3. Technische administratieve mutaties

In dit hoofdstuk lichten wij de afzonderlijke technische begrotingsmutaties toe. Het totaal saldo van deze mutaties is nul.

0 Bestuur en ondersteuning

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Technische mutaties 2018
010 Bestuur	0
020 Burgerzaken	0
030 Beheer overige gebouwen en gronden	-2
063 Parkeerbelasting	0
080 Overige baten en lasten	15
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	13

Beheer overige gebouwen en gronden

Er vinden een aantal correcties plaats van vastgoedbudgetten om de kosten en opbrengsten op het juiste taakveld en programma te verantwoorden. Hierdoor ontstaan verschuivingen binnen het programma maar ook tussen programma's. Onderaan de streep zijn deze wijzigingen budgetneutraal. Zie ook de mutaties in de programma's Onderwijs, Sport en Sociaal Domein.

Overige baten en lasten

De grondexploitaties zijn geactualiseerd per 1-1-2018. In juli zijn deze vastgesteld door de raad. Met deze begrotingswijziging worden de begrotingsbedragen aangepast. De totale wijziging is per saldo neutraal, zie ook de wijzigingen in programma Economie, VHROSV en Algemene Dekkingsmiddelen.

3 Economie

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Technische mutaties 2018
320 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	100
330 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	0
340 Economische promotie	0
Programma 3 Economie	100

Fysieke Bedrijfsinfrastructuur

De grondexploitaties zijn geactualiseerd per 1-1-2018. In juli zijn deze vastgesteld door de raad. Met deze begrotingswijziging worden de begrotingsbedragen aangepast. De totale wijziging is per saldo neutraal, zie ook de wijzigingen in programma Bestuur en ondersteuning, VHROSV en Algemene dekkingsmiddelen.

4 Onderwijs

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Technische mutaties 2018
420 Onderwijshuisvesting	-33
430 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-130
Programma 4 Onderwijs	-163

Onderwijshuisvesting

Kapitaallasten van voormalige onderwijsgebouwen zijn verplaatst naar strategisch vastgoed. Ze hebben geen onderwijsfunctie meer en worden nu op het juiste taakveld verantwoord. Zie ook de mutatie bij Algemene dekkingsmiddelen

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Er vinden een aantal correcties plaats van vastgoedbudgetten om de kosten en opbrengsten op het juiste taakveld en programma te verantwoorden. Hierdoor ontstaan verschuivingen binnen het programma maar ook tussen programma's, onderaan de streep zijn deze wijzigingen budgetneutraal. Zie ook de mutaties in de programma's Bestuur en ondersteuning, Sport en Sociaal Domein.

5 Sport, cultuur en recreatie

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Technische mutaties 2018
510 Sportbeleid en activering	0
520 Sportaccommodaties	162
530 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0
550 Cultureel erfgoed	0
560 Media	0
570 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	120
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	282

Sportaccommodaties

Er vinden een aantal correcties plaats van vastgoedbudgetten om de kosten en opbrengsten op het juiste taakveld en programma te verantwoorden. Hierdoor ontstaan verschuivingen binnen het programma maar ook tussen programma's, onderaan de streep zijn deze wijzigingen budgetneutraal. Zie ook de mutaties in de programma's Bestuur en ondersteuning, Onderwijs en Sociaal Domein.

Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Dit betreft een interne verrekening van kosten voor de inzet van WSW-medewerkers bij woonomgeving. Dit levert een structurele verschuiving van de lasten op vanuit programma Sociaal domein. Per saldo is de wijziging budget neutraal.

6 Sociaal domein

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Technische mutaties 2018
610 Samenkracht en burgerparticipatie	-880
620 Wijkteams	0
630 Inkomensregelingen	0
640 Begeleide participatie	-120
650 Arbeidsparticipatie	0
660 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0
671 Maatwerkdienstverlening 18+	0
672 Maatwerkdienstverlening 18-	559
681 Geëscaleerde zorg 18+	0
682 Geëscaleerde zorg 18-	-250
Programma 6 Sociaal domein	-691

Samenkracht en burgerparticipatie

De uitgaven voor het CJG en de bijdrage aan gemeenschappelijke regeling PG&Z moet conform BBV-regelgeving verantwoord worden op programma volksgezondheid. Met deze structurele wijziging worden ook de begrote budgetten, totaal € 541.000, verplaatst. Zie ook de mutatie in programma 07 Volksgezondheid.

Er vinden een aantal correcties plaats van vastgoedbudgetten om de kosten en opbrengsten op het juiste taakveld en programma te verantwoorden. Hierdoor ontstaan verschuivingen binnen het programma maar ook tussen programma's, onderaan de streep zijn deze wijzigingen budgetneutraal. Zie ook de mutaties in de programma's Bestuur en ondersteuning, Sport en Sociaal Domein. Voor het taakveld Samenkracht en participatie gaat dit om een daling van de lasten van € 30.000.

Voor het verder in balans brengen van de begroting en de realisatie binnen het sociaal domein verplaatsen we een deel, € 309.000, van het budget op dit taakveld naar taakveld 672 Maatwerkdienstverlening 18-.

Begeleide participatie

Dit betreft een interne verrekening van kosten voor de inzet van WSW-medewerkers bij woonomgeving. Dit levert een structurele verschuiving van de lasten van € 120.000 op naar programma Sport, cultuur en recreatie. Per saldo is de wijziging budget neutraal.

Maatwerkdienstverlening 18 -

Op dit taakveld verantwoorden we de kosten van jeugdhulp, die via de RIGG lopen. Ons uitgangspunt is de verwachte bijdrage aan de RIGG conform de laatste circulaire van het gemeentefonds, in dit geval de meicirculaire. Dit betekent een mutatie van € 559.000. Zie ook de mutaties binnen dit programma op taakveld 610 Samenkracht en burgerparticipatie en 682 Geëscaleerde zorg 18-.

Geëscaleerde zorg 18-

De facturen lopen via de RIGG en deze worden geboekt op taakveld 672. Met deze wijziging wordt ook het budget verplaatst, dit levert een mutatie van € 250.000.

7 Volksgezondheid en milieu

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Technische mutaties 2018
710 Volksgezondheid	541
720 Riolering	0
730 Afval	0
740 Milieubeheer	0
750 Begraafplaatsen en crematoria	0
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	541

Volksgezondheid

De uitgaven voor het CJG en de bijdrage aan gemeenschappelijke regeling PG&Z horen thuis in het programma volksgezondheid. Met deze wijziging worden ook de begrote budgetten verplaatst. Zie ook de mutatie in programma 06 Sociaal domein. Per saldo is de wijziging budget neutraal.

8 VHROSV

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Technische mutaties 2018
810 Ruimtelijke Ordening	0
820 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	28
830 Wonen en bouwen	0
Programma 8 VHROSV	28

Grondexploitatie

De grondexploitaties zijn geactualiseerd per 1-1-2018. In juli zijn deze vastgesteld door de raad. Met deze begrotingswijziging worden de begrotingsbedragen aangepast. De totale wijziging is per saldo neutraal, zie ook de wijzigingen in programma Bestuur en ondersteuning, Economie en Algemene Dekkingsmiddelen.

10 Overzicht Algemene dekkingsmiddelen/Vpb/Onvoorzien

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Begroting vj 2018	Financiële mut. nj 2018
012 Mutaties reserves	406	0
050 Treasury	-199	-111
061 OZB woningen	-4.009	-290
062 OZB niet-woningen	-1.189	290
070 Alg.uitkering en overige uitkeringen	-25.078	0
080 Overige baten en lasten	60	0
Programma 10 Algemene Dekkingsmiddelen / VPB/ Onvoorzien	-30.009	-111

Treasury

Kapitaallasten van voormalig onderwijsgebouwen zijn verplaatst naar strategisch vastgoed. Ze hebben geen onderwijsfunctie meer en worden nu op het juiste taakveld verantwoord. Zie ook de mutatie in programma 10. Dit levert een mutatie op van € 33.000, -.

De grondexploitaties zijn geactualiseerd per 1-1-2018. In juli zijn deze vastgesteld door de raad. Met deze begrotingswijziging worden de begrotingsbedragen aangepast. De totale wijziging is per saldo neutraal, zie ook de wijzigingen in programma Bestuur en ondersteuning, Economie en VHROSV.

OZB woningen en OZB niet-woningen

Er is een verschuiving van de OZB opbrengsten tussen woningen en niet-woningen, hiermee brengen wij de begroting en realisatie weer in balans. De verwachte totale opbrengst blijft wel gelijk.

4. Totaal overzicht mutaties

Taakveld (Bedragen x € 1.000)	Begroting na vj. 2018	Financiële mutaties	Technische mutaties	Begroting 2018 incl. mutaties
010 Bestuur	1.597	120	0	1.717
012 Mutaties reserves	306	0	0	306
020 Burgerzaken	234	0	0	234
030 Beheer overige gebouwen en gronden	910	0	-2	908
040 Overhead	6.307	0	0	6.307
050 Treasury	-210	76	-111	-245
061 OZB woningen	-4.009	0	-290	-4.299
062 OZB niet-woningen	-1.189	0	290	-899
063 Parkeerbelasting	-448	0	0	-448
070 Alg. uitkering en overige uitkeringen	-25.532	-65	0	-25.597
080 Overige baten en lasten	-337	0	15	-322
110 Crisisbeheersing en brandweer	997	0	0	997
120 Openbare orde en veiligheid	191	0	0	191
210 Verkeer, wegen en water	2.690	1.204	0	3.894
220 Parkeren	122	0	0	122
240 Economische havens en waterwegen	2	0	0	2
320 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	100	100
330 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	257	0	0	257
340 Economische promotie	-154	0	0	-154
420 Onderwijshuisvesting	2.611	0	-33	2.579
430 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	491	0	-130	361
510 Sportbeleid en activering	102	0	0	102
520 Sportaccommodaties	704	0	162	866
530 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en	374	0	0	374
550 Cultureel erfgoed	50	0	0	50
560 Media	543	0	0	543
570 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	2.079	7	120	2.206
610 Samenkracht en burgerparticipatie	2.820	0	-880	1.940
620 Wijkteams	345	0	0	345
630 Inkomensregelingen	960	0	0	960
640 Begeleide participatie	1.078	0	-120	958
650 Arbeidsparticipatie	286	0	0	286
660 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	800	0	0	800
671 Maatwerkdienstverlening 18+	1.571	200	0	1.771
672 Maatwerkdienstverlening 18-	1.433	0	559	1.992
681 Geëscaleerde zorg 18+	33	-256	0	-223
682 Geëscaleerde zorg 18-	258	0	-250	8
710 Volksgezondheid	0	0	541	541
720 Riolering	-656	0	0	-656
730 Afval	-452	0	0	-452
740 Milieubeheer	480	1	0	482
750 Begraafplaatsen en crematoria	66	0	0	66
810 Ruimtelijke Ordening	464	0	0	464
820 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	23	0	28	51
830 Wonen en bouwen	-296	0	0	-296
Totaal begrotingsmutaties	-2.098	1.287	0	-811

5. Investeringskredieten

Bij deze Najaarsrapportage zijn ook alle investeringskredieten bekeken en beoordeeld of ze nog toereikend zijn, er nog uitgaven verwacht worden of dat ze kunnen worden afgesloten. Dit leidt tot een aantal mutaties in de investeringsbegroting van 2018. Er zijn wijzigingen in de al toegekende kredieten doordat er of een overschrijding is of omdat de investeringen niet worden uitgevoerd.

Op dit moment zijn er 131 investeringskredieten actief, hiervan kunnen er 62 worden afgesloten. Hieronder worden die kredieten toegelicht waarvan de afwijking minimaal 5% van het totale budget is én hoger dan € 10.000, -. Ook worden de kredieten toegelicht die helemaal geen uitgaven hebben gekend. In bijlage 1 bij deze Najaarsrapportage staat een overzicht van alle af te sluiten kredieten. Dit zijn alle kredieten die of zijn gerealiseerd of niet meer noodzakelijk zijn.

Toelichting kredieten

Omschrijving Krediet	Krediet	Uitgaven	Toelichting
Dakbedekking vervangen GHHC	€ 10.000	€ 20.180	Vanwege verschillende afschrijvingstermijnen zijn er vijf kredieten voor de nieuwbouw en renovatie van de gebouwen van GHHC. Op dit krediet is er sprake van een overschrijding, dit wordt nagenoeg gecompenseerd door onderschrijdingen op de andere kredieten (zie bijlage 1). Per saldo is er een overschrijding van € 3.000.
Uitbreiding Sint Nicolaas-school	€ 0	€ 61.928	Het grootste deel van de kosten zijn uit 2011 en (€ 45.000) betreft inrichting van lokalen. Inmiddels is de afschrijving als gestart. Voorgesteld wordt daarom om de order af te sluiten.
Rioolpompen en gemalen 2014, 2015, 2016	€ 210.000	€ 230.945	Op een totaal krediet van € 210.000 (3 keer € 70.000) is een overschrijding van € 20.945. Er wordt voorgesteld om dit in mindering te brengen op het krediet van 2017 van € 70.000.
Vervangen vaste inrichting raadhuis	€ 0	€ 23.000	Het oorspronkelijke krediet van € 20.000 is bij de vaststelling van de begroting 2017 in november 2016 afgeraamd en doorgeschoven naar 2019. Achteraf blijkt dat dit ten onrechte is geweest omdat er in 2016 wel € 23.000 is uitgegeven. Voorgesteld wordt om het door te schuiven krediet in 2019 op € 0 te zetten.
Zoutstrooier	€ 30.000	€ 41.200	De nieuwe zoutstrooier is uitgerust met een pekelwaterreservoir. Het oude model had dit niet. Op moment van aanschaf werd er alleen met droog zout gestrooid maar er waren plannen om in de nabije toekomst preventief te gaan strooien en daarvoor is pekelwater belangrijk.
Chips minicontainers vervangen	€ 60.000	€ 72.639	De vervanging van de chips is duurder uitgevallen dan begroot.
Houtversnipperaar	€ 35.000	€ 21.670	Binnen dit krediet is de vervanging goedkoper uitgevallen dan oorspronkelijk begroot.
Totaal	€ 345.000	€ 471.562	

Aanvullende kredieten

De volgende aanvullende kredieten zijn nodig

Omschrijving Krediet	Bedrag	Toelichting
Tractor begraafplaats	€ 36.000	De huidige tractor lekt olie en reparatie is niet meer doelmatig. Voor begraven is een specifiek soort tractor nodig waardoor het niet mogelijk is om een andere bestaande daar in te zetten.
Personenauto	€ 10.175	Voor het toezichthouden is een extra auto nodig.
Totaal	€ 46.175	

Gebaseerd op de ontvangen offertes van de lopende investeringsorders zijn er grote voordelen te verwachten ten opzichte van het beschikbare krediet. De uitgaven voor de tractor en de auto die niet in dit krediet zaten zullen geen extra kapitaallasten opleveren binnen de begroting. Over de aanschaf van de extra voertuigen en de inzetbaarheid hiervan, ook de komende jaren, is overleg gepleegd met Groningen.

Vervallen kredieten

Er zijn een aantal kredieten die kunnen komen te vervallen omdat er (bijna) niets op is uitgegeven en er ook geen uitgaven meer worden verwacht.

Omschrijving Krediet	Bedrag	Toelichting
KCA Depot	€ 40.000	-
Bouwkundige elementen landelijk gebied	€ 12.500	-
Boiler Harener Hof	€ 2.000	Uiteindelijk bleken er twee kredieten te zijn geweest, naast dit krediet was er ook een krediet voor een combiketel. Deze is aangeschaft waardoor dit krediet kan vervallen.
Eerste Inrichting Brink-school	€ 15.000	Het krediet is niet meer nodig omdat de uitgave in 2017 rechtstreeks in de exploitatie is geboekt.
Groot onderhoud Meerweg	€ 326.262	Naar verwachting is het huidige krediet van € 350.000 uit 2011 niet meer toereikend. De uitgaven worden pas in 2020 verwacht. Er wordt voorgesteld dit krediet af te sluiten en mee te nemen in het overdrachtdossier.
Totaal	€ 395.762	

Verschuiven kredieten

De realisatie van de volgende kredieten is doorgeschoven naar 2019. Ook voor deze investeringen is overleg geweest met Groningen en Ten Boer.

Omschrijving Krediet	Bedrag
Rioolontstopper no 534	€ 20.000
Vacuumentank no 741	€ 25.000
Maaimachine	€ 45.000
Maaimachine Ramsomes	€ 50.000
Veegmachine Dulevo nr 94	€ 125.000
Glasbakken Anjerlaan	€ 20.000
Totaal	€ 285.000

Bijlage 1: Totaal overzicht af te sluiten kredieten

Kostensoort / order	Begroting	Werkelijk	Restant
* 700114 Vervangen boeiboorden GHHC	3.000,00	4.408,56	-1.408,56
* 700115 Vervangen verlichtingsarm. GHHC	7.000,00	5.377,15	1.622,85
* 700190 Verv. kozijnen en glas GHHC	20.000,00	19.291,83	708,17
* 700235 Dakbedekking vervangen GHHC	10.000,00	20.180,00	-10.180,00
* 700297 Kleedgebouwen etc. GHHC	193.000,00	186.813,26	6.186,74
* 700193 Bouw KCA depot 2006	40.000,00	0,00	40.000,00
* 700127 Legionella aanpassingen 2008	40.000,00	39.276,06	723,94
* 700303 Herhuisvesting Zernike College	12.765.000,00	13.026.741,84	-261.741,84
* 700304 Uitbreiding Sint Nicolaasschool	0,00	61.928,00	-61.928,00
* 700313 Huisvestingsprogramma onderwijs 2015	0,00	0,00	0,00
* 700316 Fietsenstalling Zernike College	132.000,00	133.870,55	-1.870,55
* 700321 Huisvestingsprogramma onderwijs 2016	0,00	0,00	0,00
* 700322 Huisvestingsprogramma onderwijs 2017	0,00	0,00	0,00
* 700402 Rioolwerkzaamheden 2014	872.057,00	880.212,64	-8.155,64
* 700404 Saneren overstort Noordlaren	0,00	0,00	0,00
* 700406 Rioolwerkzaamheden 2015	879.334,00	879.433,88	-99,88
* 700407 Rioolwerkzaamheden 2016	486.671,00	492.168,02	-5.497,02
* 700405 Rioolpompen en -gemalen 2014	70.000,00	98.906,35	-28.906,35
* 700411 Rioolpompen- en gemalen 2015	70.000,00	68.865,06	1.134,94
* 700412 Rioolpompen- en gemalen 2016	70.000,00	63.173,54	6.826,46
* 700515 Groot onderhoud wegen 2014	510.000,00	511.007,28	-1.007,28
* 700516 Lichtmasten (2014)	24.000,00	14.479,01	9.520,99
* 700520 Bouwk. elementen landelijk gebied 2013	12.500,00	0,00	12.500,00
* 700524 Groot onderhoud Meerweg	350.000,00	23.738,48	326.261,52
* 700527 Aanpassen Mellenssteeg	46.500,00	40.271,52	6.228,48
* 700528 Parkeerplaatsen Tussenziel	37.500,00	42.522,84	-5.022,84
* 700532 Infrastructuur rondom ZC Kerklaan	302.000,00	302.000,00	0,00
* 700533 Maatregelen verkeersveiligheid 2015	168.000,00	167.687,20	312,80
* 700535 Maatregelen verkeersveiligheid 2017	0,00	0,00	0,00
* 700536 Fietsverbinding RSW-Kerklaan	0,00	0,00	0,00
* 700538 Vervanging slijtlagen wegen 2015	110.000,00	106.857,01	3.142,99
* 700539 Vervanging deklagen wegen 2015	193.500,00	193.809,20	-309,20
* 700540 Rehabilitaties wegen 2015	305.000,00	303.162,55	1.837,45
* 700541 Verv. slijtlagen wegen 2016	110.000,00	108.150,97	1.849,03
* 700542 Verv. deklagen wegen 2016	165.000,00	161.018,24	3.981,76
* 700543 Rehabilitaties wegen 2016	305.000,00	306.623,06	-1.623,06
* 700555 Vervangen armaturen 2016	143.000,00	142.291,59	708,41
* 700556 Vervangen lichtmasten 2016	107.000,00	106.542,47	457,53
* 700557 Vervangen armaturen 2017	143.000,00	143.394,55	-394,55
* 700564 Reconstructie Jachtlaan	0,00	0,00	0,00
* 700633 Vervangen CV ketel Harener Hof	4.000,00	2.940,91	1.059,09
* 700634 Vervangen boiler Harener Hof	2.000,00	0,00	2.000,00
* 700652 Schafwagen no 327	0,00	0,00	0,00
* 700668 Waterleiding eerste heuvel Harener Hof	0,00	0,00	0,00
* 700678 Vervangen vaste inrichting Raadhuis 2013	0,00	23.000,00	-23.000,00
* 700679 Vervangen vaste inrichting Raadhuis 2014	0,00	0,00	0,00
* 700685 kipwag en 742	0,00	0,00	0,00
* 700715 Houtversnipperaar 301	35.000,00	21.670,00	13.330,00
* 700717 Zoutstrooier 624	30.000,00	41.200,00	-11.200,00
* 700724 Wegenschaaf no. 516	10.000,00	15.257,57	-5.257,57
* 700734 Combimach. frees, beluchting, wegenwals	26.000,00	27.348,50	-1.348,50
* 700757 kieper no. 537	0,00	0,00	0,00
* 700764 Bestelauto no. 24	0,00	0,00	0,00
* 700767 Bestelauto 47	0,00	0,00	0,00
* 700777 Kipwagen no. 510	0,00	0,00	0,00
* 700778 Boot no. 910	0,00	0,00	0,00
* 700787 Vervanging tractor holder (no 84) WO	60.000,00	63.930,71	-3.930,71
* 700828 Eerste inrichting Zernike College	306.000,00	310.579,68	-4.579,68
* 700837 Chips minicontainers vervangen	60.000,00	72.639,33	-12.639,33
* 700838 Eerste inrichting St. Nicolaasschool	42.200,00	42.200,00	0,00
* 700861 Kiepwagen met kraan 2016	85.000,00	80.291,45	4.708,55
* 700863 1e inrichting Brinkschool (11e groep) 2017	15.000,00	0,00	15.000,00
*** Totaal	19.365.262,00	19.355.260,86	10.001,14

Voorgestelde beslissing

- a. De begrotingswijzigingen 2018, opgenomen in hoofdstuk 2, vast te stellen;
- b. De budgettair neutrale technische administratieve mutaties 2018, opgenomen in hoofdstuk 3, vast te stellen;
- c. De begrotingswijzigingen 2018 voortvloeiende uit de rapportage investeringskredieten, hoofdstuk 5, vast te stellen

Arhi

Het raadsbesluit moet door de provincie Groningen worden goedgekeurd in het kader van het Arhi-toezicht, omdat het hier gaat om één van de P. en C. documenten.

Haren,

burgemeester en wethouders,

mr. M.P. de Wilde,
secretaris

P. van Veen,
burgemeester